

s strelom naznanili Savinjski dolini to veselo novico in slovenske tribojnice so veselo vihrale iznad hiš. Kmetje v vinogradih, ko so slišali strel v žaleci, razumeli so koj, kaj pomeni; vrgli so svoje motike preč, in povabili svoje sosedo in domače na kupico dobrega vina, rekoč: „Veselimo se, kajti zmaga je naša, nemčurji so premagani!“ A toliko bolj pa so nemčurji poparjeni. Kar poskrili so se in vsi klaverno hodijo okrog pa pravijo: „O to je smola!“ Prav se jim zgodi, kdor drugim jamo koplje, sam va-njo pade. Bog in rod! Mi smo mi!

Savinjski.

Gospodarske stvari.

Detelja in nje sovražnica.

Znano je vsakemu gospodarju, kako hudo škodljiva je tako zvana predenica (Kleeseide, Cuscuta) v detelji, kako nepričakovano in urno se širi in kako težko jo je odpraviti. Postava z dne 9. januarja 1882 dež. zakonik štv. 10 ostro ukazuje, da mora vsak gospodar skrbno ugonobiti to nesnago in da se zanikernost kaznjuje.

Zadnje dve leti pa sem čul od razumnih in vestnih gospodarjev, kje da je prav mnogokrat iskati uzrokov, da se nenadoma v deteljišči zaradi škodljiva predenica. Gospodarji so mi zatrčili, da so se prepričali o teh uzrokih.

Pravijo namreč, da v 100 slučajih je krivo v 99 slučajih deteljično seme, da dobé gospodarji predenico v deteljo!

Omenjena postava pač kmetu naklada veliko dolžnost, ali na korenino tega zla ne seže, to je, da bi se trgovci, kateri prodajajo seme, djali pod nazorstvo na primeren način.

Kmet gre k trgovcu, ta hvali seme na vse pretege, in če kmet ne vzame tako bi rekel, v roko svojih oči, če slabo vidi in ne pregleda in prepiha semena do zadnjega zrnca, pa ima luliko, katere mu ni, kakor v sv. pismu vsejal vrag, ampak kmet sam sebi. Vsekako pa je treba našim kmetom položiti na srce veliko previdnost pri izbiranju semena, trgovcem pa — no saj vedo, kaj hočem reči!

Savinjoljub.

Sejmovi. Dne 8. aprila pri št. Ilji tik Velenja, v Ločah, pri sv. Križu na Murskem polji, v Marenbergu in v Rušah. Dne 10. aprila v Koprivnici in v Imenem (za svinje.)

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Zabavni večer v čitalnici.) Po dolgem odmoru smo imeli v tukajšnji čitalnici zadnjo nedeljo spet „zabavni večer“, pri katerem je g. Freuensfeld pripove-

doval jako zanimljive pripovedke iz ljutomerskega okraja, namreč o početku ljutomerske cerkve, o Turji, o belem jezdecu in gradu pri sv. Križu, o evenskem kastelišču in o Dolnjem gradu. Kako so bile te pripovedke poslušalcem všeč, videlo se je iz tega, da so po vsaki slišani pripovedki potem nekateri enake ali take pripovedke drugače pripovedovali, kakor so jih bili oni slišali in tako so marsikatero še neznano misel o našem kraju objavili. Vsled tega pa se je to predavanje jako raztegnilo, vendar ni bilo nikomur dolg čas. To je bil dokaz, da v naših čitalnicah ni treba vedno le plesati, ampak dajo se tudi drugačnje, bolj koristne in plemenite zabave prirediti. Pri prihodnjem „zabavnem večeru“, ki bode se obhajal v nedeljo dne 7. aprila, priredila bode čitalnica gledališko igro v gostilnici g. Ivan Vaupotiča, kjer je za to nov oder postavljen, in bodo potem menda večkrat čitalničarje svoje poslušalce z desek, ki svet pomenjajo, zabavljali in z besedo in z zgledom za domačo reč navduševali. kakor je to bilo že tukaj pred nekateri leti. Razumeje se, da smejo udje čitalnični tudi svoje prijatelje, zlasti narodne može iz okolice s seboj pripeljati.

Iz Rogatec. (Odgovor.*) V pojasnjenje pretiranega dopisa iz Rogatec od 14. marcija št. 11. odgovarjema: G. dopisnik omenja vzroke preselitve šole iz Gabrja v trg te-le: Lega šole v Gabrji je tako neugodna bila, da je morala četrtinka otrok nemško šolo v trgu obiskovati, kar je stalo veliko denarjev; za tekoče leto plačuje šolskih stroškov v trg nekaj nad 100 gl. Da je lega šole v Gabrji neugodna, to ima g. dopisnik prav, ali v Gabrji ni bila ekscentrična, ampak na obodu šolskega okraja, s preselitvijo v Rogatec pa je sedaj v središču Rogaškega šolskega okraja, kar je nepostavno. Neistinito je tudi, da je morala četrtina otrok nemško šolo v Rogateci obiskovati. Iz šolskega okraja št. Jurij je dohajalo od 252 za šolo ugodnih otrok 16 v Rogatec, in k temu sta največ pripomogla g. načelnik in g. katehet, ker sta vedno zoper okoliško šolo agitirala ne le na potih in na domu, ampak g. katehet še celo v okoliške šoli. v katerej si je boljše učence in učenke izvolil ter jih s silo tiral v nemško šolo, in dva je, ker nista ubogala, ostro kaznoval. G. načelnik pa je sam svoje otroke v nemško šolo pošiljal. Je-li to logika? Zakaj toliko hrupa brez potrebe? Minolo leto je plačala srenja v blagajnico kr. šol. sveta v Rogatec 80 gl. 23 kr. za ušolanih 46 hiš iz okolice; da ima kr. šol. svet Rogački letos večje stroške, nego minola leta, je samo ob sebi raz-

*) Le-ta odgovor se nam je pripisal z ozirom na § 19 tisk. post., ali v svoji obliki ni spadal pod oni §. Mi bi ga torej bili lahko vrgli v koš, toda ker nam velja geslo: vsakemu svoje, zato damo ta „odgovor“ v tej obliki dopisa. Odgovor pa ne izostane na ta „odgovor“. Ured.

umljivo, ker ga stane novo šolsko poslopje okoli 25.000 gl. G. dop. trdi tudi, da je šola v Gabrji na samoti, in ker g. učitelj ni tam prebival, ter so bili otroci posebno od 12—1 ure sami sebi prepuščani, bila bi se prav lahko kaka nesreča zgodila po otrocih med seboj, po pijancih, hudobnem človeku ali drugače. To ni res, da je bila šola na samoti, ampak na lepej, ravnej in suhej okrajnej cesti, ter je imela sosedo, in par minut od šolske „vile“ je še precej velika vas Tlake. Tudi šolska soba je bila v Gabrji sposobnejša nego v Rogaci v hiši št. 30. Izmišljeno je tudi, da je bila šolska mladež od 12—1 ure sama sebi prepuščena, kajti, kakor je znano, je na tej šoli poldnevni poduk — ergo ob 12 odide višja skupina domu, a nižja še le ob 1 uri pride v šolo, po tem takem od 12 do 1 ure je le par otrok v šoli bilo. Je pa tudi mogoče, da bi učitelj pri težkem delu brez hrane celi dan ostal? G. dop. omenja tudi, da je učitelj užival 137 gl. 50 kr. odškodnine za stanovanje. Kakor je dopisniku znano, je učitelj 5 let odškodnine za stanovanje krajnemu šolskemu svetu daroval, in bi bil tudi z naprej, ko bi mu ne bili nekateri prijatelji šole polena pod noge metali. G. dop. očita, da učitelj ni hotel šolske mladeži k sv. mašam voditi. To je storil za tó, ker se drži postav in ukazov na tanko. Gabrje je od cerkve 2075 m. oddaljeno zaradi tega po sklepu okr. šolskega sveta bi se bila morala šolska sv. meša $\frac{1}{4}$ na 9 začeti, a to se ni nikoli zgodilo, ampak vselej $\frac{1}{4}$ ure ali še več kasneje. Pri kom tiči pogrešek? Dalje poroča, da so stariši svoje otroke h krščanskemu nauku nemarno pošiljali, drugače pa so šolo še precej redno obiskovali. Da niso bojda nekateri otroci k uram g. kateheta dohajali, to je v resnici slabo znamenje. G. dop. tudi krivo poroča, da je kedaj krajni šolski svet šolo v Rogaci kupil, ampak le gg. Mikuš, Železnik in Gobec so jo kupili brez dovoljenja in brez vsake seje, kajti to svedoči odlok slav. okr. glavarstva od 5. febr. št. 2005 s katerim rekurentom naznanja, da kupljena hiša ostane kupcem, in le z dovoljenjem davkoplačevalcev sme jo občina kupiti. K zboru 22. marca je prišlo 90 posestnikov. Toliko še nikoli! Od teh je glasovalo zoper zgoraj omenjeno trojico 78 posestnikov in za „personae gratissimae“ le 12. G. dopisniku pa je bil le Jurij Bele znan kot nasprotnik. G. dop. narisuje načelnika kot dobrotnika šole, in da je 120 gld. za popravilo stanovanja daroval. Je-li pa g. dopisnik račun videl? Meseca februarja je prišlo k seji kr. šol. sveta 5 udov, pri kateri bi se bil moral letni račun pregledati in potrditi, a vse zastonj. Bil je tako zmeden, velik in brez pobotnic, da so udje z glavami majali, ter so mu nekatere pote in vožnje prečrtali.

Iz Špitaliča. (Pomislek.) Človek rad bere dopise iz raznih krajev mile domovine, ako pa naleti na dopis iz svoje ožje domovine, oveseli ga to še čisto posebej. Tudi meni se godi tako in vesel sem, če naletim v „Slov. Gosp.“ na kake vrstice od nas. Ali v zadnjem številu sem našel precej obširen dopis iz Špitaliča in dalje, ko sem ga bral, manjše je postajalo moje veselje. Zakaj? Jaz sicer ne vem, kaj je resnice na stvari, ki se razpravlja v dopisu, ali toliko sodim, da ni bila zlobna volja pri srenjskih možeh, ko so oddajali ono zemljišče. Kar se tiče posebej župana, moram reči, da je mož, ki ima dobro voljo in pošteno srce; z njim se da vse poravnati, ako je le tudi na drugi strani dobra volja. V obče pa se dozdevlja meni, da se take reči, same na sebi malo vredne, najboljše poravnajo doma, ne da jih dobi svet — med zobe. Kratka pravda, najboljša pravda.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nj. veličanstvo svitli cesar je prišel v torek, dne 2. aprila, za nekaj dni na Dunaj, potem pa se vrne še za čas v Pešto. — V drž. zboru so proračun naučnega ministerstva že vendar-le vzprejeli. Govorili so veliko gg. poslanci a spremenili niso proračuna v ničem. Slov. poslanci so dobro zavračali napadanje liberalcev, izlasti krepko pa še prof. Šuklje in kan. Klun. Sedaj se razpravlja že proračun ministerstva za drž. finance. Seja trpi sedaj od 10. ure dopoldne tje do 4. popoldne in to za tega voljo, da imajo liberalci časa za svoje dolge govore, ni pa že več lepo, tako dolgi so le-teh, človek bi skorej rekel, jeziki. — Grof Wurmbrandt, dež. glavar v Gradci, ima srečo, kajti on je ob enem dež. glavar in drž. poslanec. V teh službah prisluži si že za sol — in grofu je še povrhu ni treba veliko, kajti v njegovih govorih je ne čuti človek veliko, vsaj zadnja dva v drž. zboru sta bila precej neslana. — Od Eisenerza na Gornjem Štajarji dela se nova železnica in imajo pri tem delu zaslužek najbolj delalci iz českih in poljskih krajev. — Liberalni poslanci za Koroško so jako medlo zagovarjali krivico, ki se dela slov. ljudstvu v ljudskih šolah, pa saj je ta krivica preočitna in človek se v resnici čudi, da je sploh mogoče. Tu bode pač treba grofu Taaffeju seči nekateri gospodi v lase. — V labodski dolini bodo letošnje jeseni velike vojaške vaje in pravi se, da bode tudi svitli cesar vpričo. — V Ljubljani odkrije se dne 30. junija spomenik „slov. pevca“, V. Vodnika, za to slovesnost dela poseben odbor že priprave. — Za „narodni dom“, ki se postavi svoje dni v Ljubljani, je že nad 70.000 gld. nabranih. Nekaj je to že, toda za tak „dom“ je še veliko premalo. — Učiteljsko društvo v